

Zpráva o šetření

ve věci zubní náhrady stěžovatele

Dopisem ze dne 30. 10. 2016 se na mě obrátil pan A., nar. xxx (dále také „stěžovatel“), toho času ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Karviná. Pan A. si stěžoval, že poté co se mu rozlomila horní snímatelná zubní náhrada a po zjištění, že nemá peníze, mu bylo sděleno, že se může zapsat do pořadníku na novou náhradu a bude mu tak za 5 let vyhověno. Stěžovatel se obrátil na ředitele Věznice Karviná a žádal posouzení a jeho písemné vyjádření.

A. Shrnutí závěrů

- (1) Věznice Karviná věnovala stěžovatelu stavu náležitou pozornost (viz C1).
- (2) Věznice Karviná pochybila, když žádost stěžovatele nevyhodnotila jako stížnost a nevyrozuměla stěžovatele písemně (viz C2).

B. Skutková zjištění

Stěžovatel neúspěšně řešil rozlomenou zubní náhradu již ve Věznici Valdice. Poté co byl přemístěn (13. 9. 2016) do Věznice Karviná se stěžovatel obrátil (15. 9. 2016) na stomatologa karvinské věznice MDDr. Petra Okenicu. Ve zprávě stomatologa je uvedeno, že stěžovatel má abradované (obroušené) protézy a že protetika je stará 10 let s bujícím semeništěm kvasinky. Proto byla protetika ošetřena naložením do desinfekčního roztoku. Zubní náhrady byly stěžovateli vráceny z desinfekční lázně po 14 dnech.

Z vyjádření stomatologa vyplývá, že vadu spočívající v rozlomení horní snímatelné zubní náhrady lze **opravit** pouze v laboratoři a tuto **opravu není možné řešit v rámci zdravotního pojištění**. Ve vyjádření je také uvedeno, že opakovaně bylo stěžovateli vše vysvětleno ve stomatologické ambulanci Věznice Karviná a byly navrženy dva možné postupy: a) stěžovatel si zaplatí opravu horní a rebazi horní a dolní protézy (kvůli kvasince) nebo b) budou zhotoveny nové protézy. Za tím účelem byl stěžovatel zařazen dne 15. 9. 2016 do stomatologického protetického pořadníku. Stěžovatel byl také poučen, že po určité úpravě potravy se dokáže najíst. Dle vyjádření ředitele Věznice Karviná, jsou její zaměstnanci schopni připravovat odsouzeným stravu v jakékoliv konzistenci.

C. Právní hodnocení

C.1 Stomatologická péče poskytnutá Věznicí Karviná

Zdravotní pojišťovna hradí jednou za tři roky snímatelné částečné a celkové náhrady, pokud revizní lékař zdravotní pojišťovny nerozhodne jinak. Úhrada zdravotní pojišťovnou při opravě prasklé nebo zlomené náhrady činí u osob starších 18 let částku 225 Kč.¹ Z toho vyplývá, že nová zubní náhrada je pojišťovnou hrazena zcela jednou za tři roky, kdežto na její opravu pouze přispívá uvedenou částkou. Odsouzený má právo na zdravotní služby

1 Příloha č. 4 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem s přihlédnutím k omezením vyplývajícím z účelu trestu.²

Ředitel věznice Karviná uvedl, že finanční prostředky na zubní náhrady přiděluje Generální ředitelství Vězeňské služby ČR. Ředitel také uvedl, že s ohledem na navýšení finanční částky na úhrady zubních náhrad v roce 2017 je reálné, že stěžovateli bude požadovaná zubní náhrada v prvním pololetí roku 2017 zhotovena.

Lze tedy shrnout následující. V civilním životě nechá zubní lékař zhotovit zubní náhradu v laboratoři na své náklady. Zdravotní pojišťovně tyto náklady následně vyúčtuje a ona mu je proplatí.

Ve věznici je to s ohledem na specifickou vězeňského zdravotnictví komplikovanější. Laboratoři, která protézu zhotoví, zaplatí věznice z finančních prostředků, jež dostala od Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR. Dle vyjádření ředitele Věznice Karviná jsou tyto finanční prostředky značně omezeny, např. Věznice Karviná získala v roce 2016 15.000 Kč, přičemž jedna zubní náhrada stojí cca 5.000 až 6.000 Kč. Z uvedených finančních prostředků se hradí i další náklady (např. zdravotní péče o nepojištěné cizince³). Věznice následně vyúčtuje utracené peníze za zubní náhrady pojišťovně a ta je proplatí. Nicméně příjem od pojišťovny je s ohledem na to, že Vězeňská služba ČR je organizační složkou státu, veden jako příjem státního rozpočtu a do konkrétní věznice už nesměřuje, resp. je odveden jako příjem státního rozpočtu. Z toho důvodu je ve věznicích veden protetický poradník, dle kterého jdou dle aktuálních finančních možností odsouzení na řadu.

Takto nastavený systém ztěžuje přístup odsouzených ke zdravotní péči, jelikož musejí čekat, až na ně dojde řada v protetickém poradníku. **Jedná se však o důsledek koncepce vězeňského zdravotnictví, kterou kritizují, a nikoliv o pochybení věznice.**⁴

Vzhledem k tomu, že:

- stěžovatel byl naveden k zubnímu lékaři již 2 dny po jeho přemístění do Věznice Karviná,
- zubní lékař zdravotní stav stěžovatele zhodnotil a navrhl možnosti řešení, a to buď opravu náhrady (pokud ji stěžovatel uhradí), nebo zhotovení nové zubní náhrady,
- stěžovatel byl zařazen do protetického poradníku a
- stěžovateli byla nabídnuta úprava stravy,

mám za to, že Věznice Karviná věnovala stěžovatelovu stavu náležitou pozornost.

2 Ustanovení § 16 odst. 6 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

3 Podle § 79 zákona o výkonu trestu.

4 Veřejný ochránce práv – ombudsman. Zpráva ze systematických návštěv veřejného ochránce práv – Věznice 2016 [online]. Brno: © Kancelář veřejného ochránce práv [cit. 2017-05-22]. ISBN 978-80-87949-25-2. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/ZARIZENI/Veznice/Veznice-2016.pdf.

C.2 Vyřízení žádosti stěžovatele

Stížnostmi se rozumí podání, kterými se odsouzení domáhají ochrany svých práv a právem chráněných zájmů, k jejichž ohrožení nebo porušení mělo dojít zejména nevhodným chováním úředních osob nebo postupem Vězeňské služby ČR.⁵

Do působnosti ředitele věznice náleží stížnosti týkající se zajištění a organizace zdravotních služeb poskytovaných zdravotnickým střediskem, stížnosti na chování a jednání zdravotnického pracovníka a stížnosti na kvalitu poskytovaných zdravotnických služeb.⁶

Podání je úkonem směřujícím vůči správnímu orgánu. Podání se posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno.⁷

Stěžovatel se žádostí ze dne 6. 10. 2016 obrátil na ředitele Věznice Karviná, aby vydal rozhodnutí/pokyn ke zjednání nápravy ve věci zajištění opravy nebo pořízení zubní náhrady. V závěru žádosti stěžovatel žádal o písemné vyrozumění.

Na tuto zprávu ředitel věznice reagoval ručně psaným textem na druhé straně žádosti a stěžovatele odkázal na stanovisko stomatologa. S tímto byl stěžovatel seznámen dne 14. 10. 2016. Písemné vyrozumění však stěžovatel dle jeho vyjádření neobdržel.

Stěžovatel se svou žádostí domáhal ochrany práva na zdravotní služby, o kterém se oprávněně domníval, že je ohroženo, když musel být zařazen do protetického pořadníku a nedostávalo se mu nové zubní náhrady.

Mám tedy za to, že stěžovatelova žádost adresovaná řediteli měla být dle obsahu vyhodnocena jako stížnost na poskytování zdravotních služeb. Podle toho s ní mělo být také následně nakládáno a stěžovatel měl být písemně vyrozuměn o vyřízení stížnosti.

Věznice Karviná pochybila, když písemnost stěžovatele nevyhodnotila jako stížnost a nevyrozuměla stěžovatele písemně o jejím vyřízení.

D. Informace o dalším postupu

Zprávu zasílám řediteli Věznice Karviná. Vzhledem k tomu, že se Věznice Karviná dopustila formálního pochybení a není třeba činit opatření k nápravě, končím své šetření podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

Brno 2. června 2017

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv

⁵ Ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 55/2014 o vyřizování stížností a oznámení ve Vězeňské službě České republiky.

⁶ Ustanovení § 20 odst. 2 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 55/2014 o vyřizování stížností a oznámení ve Vězeňské službě České republiky.

⁷ Ustanovení § 37 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.